

Сарсын Чурапчыга Лена илин энгэринээби оройуоннар
— МЭНЭ-ХАНГАЛАС, АММА, АЛЕКСЕЕВСКОЙ, УУС-АЛДАН уонна БИЙИГИ ОРОЙУОММУТ
сельскэй Советтарын исполкомнарын председателлэрин зонатаабы семинардара үлэтин сагалыыр

Таб. К. Т. МАЗУРОВ—
Социалистической Улз Геройа

СРСР Верховнай Советын Президиумун 1974 снл муус
тар 5 күнүвээр: Ийлаарып: Коммунистической парти уонна
советскай государствонинилэригэр улахан туоларын ийин уон
а алты уон саахып туолбутунан сийэстээн ССЭП КК Политбю
этүз чилиэннэгэр, СРСР Министрларын Советын Председателин
астааһын салбылааччытыгар таб. **МАЗУРОВ Кирилл Трофимовична**
еннин орденын уонна «Серп и молот» Кыһыл көмүс медалы тут
аран турун **Социалистической Улэ Геройун** аата илгэрэлиинэ.

ССРС ВЕРХОВНАЙ СОВЕТЫГАР БЫЫБАРЫ КӨРСӨ

РСФСР Верховный Советын
Президиумугар

«СРСР Верховнай Советыгар биир туһунан Бадаһыанналар 7, 48 уонна 49 мэтэтиилаларыгар өлөрдүрэн, РСФСР Верховнай Советын Президиума 1974 сыл үс устар 5 күнүгүбү Ийи-анан Национальностар Советатын биирбэригэр РСФСР-тан расноярской уонурукхаабы биир комиссиятын общественнай өрүмтэлэр-уонна үлэнииттэр көлөстүрүтүн 11 представителя-ттан бигэрэсттэ.

Биләүәр җәмәғәһити председателә **Шальнов** Иван Иванович

Национальностар Советтарыгар быыбарга
Саха АССР быыбардыыр комиссията

«СССР Верховный Советтар» Бамбардын Саха Автономнай Социалистическай Республикаты бамбардыр комиссияга үлөһиттэр, общественнай оргаларыгар, обществдарыгар, коллективтарыгар 13 представителлэрттэн бигэрэтилиннэ. Бамбардыр комиссияга председатели солбулалачы Пронькин Юрий Николаевич — Саха уобаластаагы коммунистическай партияга.

Уокурукпут комиссиятын састаабыгар

[illegible]

— Мин ССРС Верховный Совет
ны Национальностарын Советы
ар билаарга 697 М-дээх Мэнэ
Сагаласталары билаардылар үө
турук комиссиятын састаабытар
ыныгы биер бастаан ыччалым
ын. Хайахемгэ учаасталын эдэр

КУРАТ РАИГАЛАН

[illegible]

предприимчивлар қорғустарга үй
ни таъин этилар. Уон алта сиз
анага өтүтөр маңка даагыр
олахообут туталчылар балаи
каларып аны хаартыскалары
про көрүөххэ сон.

Бу хүмүүсгээ сүүхчүүн ашиг-
тордөр бичижбарлааччулар орто
ловуулар үлэни ынталлар.

Х а н ы а т
1931 сыя алтынны
15 күнүттэн тахсар

СССР ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙКОМУН УОННА ҮЛЭХИТТЭР
ДЕПУТАТТАРЫН ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТЫН ОРГАНА

№ 43 (4466)

1974-снл. Муус устар 9 күнэ
ОЛТУОРУННЬУМ

СЛАБИТА
2 хОРЧЕ

Статуһунан салайтараң

1972 сыл беледен айдантан «ССРС-ка үлэһиттөр депутаттары Советтарын депутаттары статуһун туһунан» Сокуун олоххо киирбита. Оройуон-олохтоох Советтара байырааһын үлэһитин Саха АССР үлэһиттэрин депутаттарын оройуоннаары, сэмээн ыһааһа (познания), бөһүөлүктэри Советтарын тустарынан Сокуоннарга сөп түбэһиннэри ыһааһа.

Үндэс аатгамт Союунар
тахса хатаригтан ыла олохтоох
Советтар үзэллэриг санга суу-
рэвнэр киридилэр, Ыраагтары
уонна эбээннэстэри ордук чуол-
кай, тончу буолуулар. Депута-
тар статустарын туһунан Союу-
ну олоххо киллэрин дьайалтара
прройунаады уонна сельскэй
Советтар сессияларыгар дьүүт-
дэинилиннэтэрэ, хастым да то-
гус анализлах сессиялардыр, прак-
тичeskай, конференция уонна
депутатскэй чаастар ыытылган-
нылар.

Аасит быйбардарга бийиги оройуонмут 14 сельский Советтарыгар 330, оройуоннаагы Советка 50 депутаттар талыа-бигтара. Норуот үрдүк итэ-лин ылым ити 380 чулуу дьон-нор быйбарын депутатскай иэ-стэрин сана -Сокуонга олоху-ран сүһүлүнэн сөпкө тодорон ий-лэр. 1973 сылга кинилэр бий-бардыар уокуруктарыгар бари-бырданна, депутаттар алпар-дын кэригэ иккилигитэ иччү-таатылар.

Сельский Советар башбар-
даччылатартан кинирбүт наха-
гартан барыта 183 наханы то

Р. Р. БУРНАШЕВ,
районный Совет
исполком председател

лорууга ыкбыттарыттан 50 бы-
рыһынан көрүгө хайыа-үйбэрэ
төһөрүлүмкэ. Өткөн оройуонна-
ры Совет депутаттарыгар 29
накаа 24-тэ үмүлэ.

Советтар исполнитель, депутаттар, ордук аян халыкы талдылыгыларга, андан депутатский чактары, семинарлары тэрийтэлэтилер. Оларга депутат статусун туһунан Союзига, набиэлениккэ правовой пропаганданы хуурудуука, о.д.а. башпуруостарга сүрүн болгонча ууруллубута.

Депутаттар айбарлигинистарын сайыннаран уюнна ону сатайыл-
лаахтык тулкан Чакыр (испол-
ком председателя Г. Н. Борисов),
Хайахыт (исполком председа-
теля М. С. Леонтьева), Со-
ловьев (исполком председа-
теля Н. С. Софронов) ую. д. а.
сельсоветтар тыа хайахытын
батын, социальный-культурнай
учреждениелары салылыга
уюнна социалистической куоту-
лаһымы хэрийини орду түч-
кэй түмүктэри сатыбылар. Ча-
кыр сельский Совета 1973 сыл
түмүгүнүн социалистический
куоталаһыга хыайылаадынар
тахсыбыта.

СССР-и КЕ уюмга ССРС Министрларин Советин уурахла-
рыгар олобуран кешини есылар
га Хатыны. Чурагчы, Союзвет-
сельсоветтарыгар санга админис-
тративнай дышалар тутулушу-

дэр, Болгоно, Хайлхсэт, Мугудай Советтарыгаар итинхик дөндөр түтүүлэ туралхэр. Өдүлүүн, Бичүгүр, Халар уонна Силан Советара уонтуобаларын түтүүгү бийла сибданын быланнаахтар. агытар бу үлэни 1975 сыла сараннаахтар.

Советтар биранинчара кыгэ-
битинин сыйбетин кээни үс
сакта 215600 сомк көнүм тут-
тузлар үптөр тобхторо үскүү-
рө ситийинини. Бу үп тын си-
рилзени учурженилар про-
мүениаргөр, материалнай ба-
заларын хаситыга уюмса сал-
кай Советтар байларын мате-
риалнай базаларын бөбөргө-
түүрү гүланилар.

1972 онд Хадар селский Совет бастын общественный бюджетох инициатив буолар иһин оройуонга ытырык таһаарыта. Ити ытырык партия райкомун бөрөтүтүн биһирэммитэ, бары сельсоветтарынан өйөмүтэ. Ол буоллар иһин оройуонга чинчийиллэх, долоруобай олох иһин ахсаруугу тэрийиннэ, общественнай барзалант бөрөтүтүгэ, буруй-ооруугу аччатыта биллэрэн көмөһүтэ.

Бийдэд кулун тутарга Валто-
но селский Советын (иешкомом
председатель **М. Д. Крошнико-
ва**), олодтох партийнай тэриг-
а (секретарь **А. Г. Захарова**)
корпусаиниариниз бичигин ой-
ществоннай бираагэктэе, гүдүк
дигсендириниариниз уонна кул-
тураллах буюу ийин сельсо-
веттар иккэ ардиларыгар социа-
листическай кулунданын саа-
(Бүтүүтүн 2 стр. нөр).

Соловьев нэнийлэгийн Советын депутата Е. П. Савенин сайлаар Ардас Хотон ферматын ыан-
ныксытгара-бийыл 2000-лаак иирбинни ылар-
га дэулуһаллар.

СНИМОНКА: олохтоох Совет депутаттара И. П.

Собакин, Е. П. Саввина (хангастан) биригд үлэ
лиир суасунуттэрин А. Л. Сергееваны, А. М.
Сергеевы, А. А. Соловьёваны нутаг кыстын
элтэ быйы түмүгүн дүүллүлгөлдөр.

П. СЕДАЛИЩЕВ фотот.

ОЛХТООХ СОВЕТАР ТЭРИИЭР.

Статуһунан салайтаран

(Бүтүүтэ. Инанан 1 стр. нэр).

лаана. Болтонголор бичигэмнаны ССКП райкомун бюрета эмкэ ейсөтө. Бу хүрэхтэһиний сүр аайы дэийыллахтын тэрийнэгэ депутаттар уонна олохтоох активистар -бичаачы кытылалара, комсомоууларэ эрайиллар.

Билиги оройуоммут республикада биир спортивный оройуон билингитинан билдэр. Пятилетка быйылгы, тутах сылыгар Субурускай аатынан совхоз раб- чайдара, инженеризь-техничес- кой үлэһиттэрэ уонна сулуус- илдьахтара сайынгы спартакиа- даны уонна ГТО нурмаларын туттарымын тэрэһиниэхтик ытырга оройуон бары коллек- тивтарыгар ытырым таһаарды- лар. Итинэн сибээстээн райсовет VI сессията Ара дыйдуу көмүс- куур Ууус сөһүн кыайылыах.

ТЭХ ТҮМҮТЭМНИН 30 СЫЛ
ТУОЛУУТУГАР АНГАЛАХ РЕСПУБЛИ
КА ЮБИЛЕЙНАЙ СПОРТНАДАТУГАР
АКТИВНАЙДЫК ХЫТГАР, СПОРТ
МАССАБАЙ БУЛУУТУН ОССО СЭЙШ
НГАР УОННА ГТО НУОРМАЛАРЫН
МАССАБАЙДЫК ТУТГАРЫНЫН СИ
ТИНГАР СМАЛТАН ОРОЙУОН ҮНЭНТ
ТЕРИН СОЦИАЛИСТИЧЕСКАЙ ЭФЕНЭ
ТАЛИСТИБЛАРЫН БИГЭРЭГЭТЭ Сес
сия бу бешпуроска мламмын
бичаарыгын уонна бигэргэллин
эфенэсталистибтин сельсоветтар
бичааларын сессияларыгар бу мй
ининэн дүүдэллэн бичаччы
дьяваллары ырытан өгөрөллөрө
уонна олору толорууну түргөн
тик төрийэллээ наада.

Пытлетка төрдүс, тутаах сы-
дыгар сөрүктөрүт улахааттар.

Норут хамаагнастыбатын сэтгүүлчдийн хамтаар, ылыммыг социалистический бөөгнөтөг дэглэлээрбүтүн толоруу—хас биирдни үлэлит мүүчүрүйбэт мана. Производство - ис кыактары толору гунавым, урдуи өнөрүмтүдлах үлэ ишники күүнүр оройуөн чулуу дыно—депутаттар ийэлээр. Кинилер өртөлүрүг электростаяция бастын рабочайы А. М. Белош, мехучасток бастын тутуаччыта В. Н. Лыткин, оройуөн чөмшөд шалпыакыта, СССР обкомун чилинэ А. Т. Кузмина, Ленин зачын колхоз агронома С. В. Кочеткова үө. д. а. бааллар. Кинилер холбоурдларыйан хас полктив ахсын үлэ маяктара элбөө.

инвэлэр. Ол да түмүгэр 1974
сыл бастагы квартилынаары
былааннар тыа хаһаайыстыба-
тыгар сүүһүнэн сөнөөхтүк
үдөрүлүннүлэр.

Ол эрэһи бийиэхэ барыта үчүгэй, кыаллар буолбатах. Оройуон олохтоох Советтарын үлэлэригэр итэһэстэр, быһаарылла илин бопһуруостар элбэхтэр. Холобур, толорууну тарыйынга, хой-туруоллааһынга итэһэстэрдэхпитин Саха АССР Верховнай С.ьветын Президиумун мунньара соторуутаарыта сазмай сопко ыйбыта. Сазскы ыһыыга бэлэмнэнига таһаарыллыбыт бөдөн итэһэстэри түргэниик туоратар соругу республика Министрдерин Совета туруорда. Оройуон

общественной сүөлү туурата суну
элүүтө тахса түрар. Сүөлүттн
бородууксуйаны ытны таһама
намыһах.

Сүеһү кыстыгын саамай ил-
пизтээх, саамай сэрэнтээх кү-
нүрө тирээн кэллилэр. Олутуох
Советтар исполкомнара, депутат-
тура уонна активистара ферма-
ларга үзэ тэрээһинин туолсарар-
га, дьыһыппилиннээһи бөдөрҕө-
төргө уонна оһон обществениһай
сүөһүгү этэһигэ сыл таһаарарын,
сана төрүүгү сүтүгэ суох илэн
иниэргэ аһах тэрийэр үлэһи
мыталларааһа баарда.

Бийыл хас бирдин нэртөг тагымнара хайаангытаагар да ордук тааарыллаахтык үлэтинэр, 1974 сыл үрдүк күүбилэрин ылымга бэйэтин сарай кылаатын киллэрэрэ эрийлэр.

ОРГАНУМУУТ кишин Чурапчы сэлэлэннэгэ сыллаа кэлээн, тугсан илэр. Тохсус пятилетка аасып үс сылларыга сэлэлэннэгэ тугсаран тутууга үгүс үлэ ымылынына. Уон иккилии квартираллах 4, түөртүү квартираллах 6, иккилии квартираллах 6 өлөрөр дыһалар уонна 100-тан таһаа чааһынай илалар дыһалар тутулуунулар.

«Сельхозтехника» отделениетыгар таас мастерской, отдельнай автоматический электростанция комплексы, 60 миасталаах орослобуой, акулааинтерват бөлүөсүлүгүр саага маһаһыыл, 300 миасталаах, Культура дыһага, баһаарынай дөһө, өрөмүөһүүүр станция, нарузу, ДЭУ уонна «Сельхозтехника» отделениетын административнай дыһалары үлэһэ киирдилэр.

Этүүтэй хамбината санагчид нэгдсэн баазыг тэрийнхээ, Крылов системтэй байсан 100 тоннаг ихтэйх подвалыг түүтүнээ. Ааспыт сэтгэлтэй ПМК тэрийнхээ олоор дунд лэриг туттар, материалнайт-техническай баазыг тэрийнхээ.

ССКП райкомун уюнна райсо-
вет исполкомун административ-
най дьютини таар комплекс ту-
гулла турар.

Бийнл үлэнттэр элэрер уон
киилин квартираллах 2 дьыла-
ла үлэрэ килэриллиэхтара,
«Сол хостехника» үлэлинигэ

Сельхозтехника * 01.05.1981
Сапайыстыбаныңай ыымаван
Итилик бир дьини туттоба

ПМК эмне олоер дыйалар туу-
туо, производственик базаны
кыгизине. ДАЭС эбии туууу
чытан электрэнергияны бирер
кылатат улаатыннаны. Сапа
тууулар уюсай дыйаларга
квартирный котельный улааны.
Аэропорду улаатыннанынго ая-
бах үлө кытылды.

Ити капиталвай Үлалэри
сарга кэлиң үс сэгдга олоор

тутуу бѣлаанналар.

Оройуон киинин тусаран ту-
тууга «Межколхозстрой», мөх-
үчүсүт, «Сельхозтехника» от-
ленинэ. от-түт комбината, пром-
комбинат калып сызларга балач-
ча үлэни ыытталар. Быйыл ту-
саран өтөрүүгө табы ун бары-
ларга чуолкайдана илэ. Били-
гин Бухара үрөсүн туоруур үс
муоста отолуула сызлар.

**СЭЛИЭННЬЭБИТ БҮГҮННҮТЭ
УОННА САРСЫННҮТА**

[illegible]

Салтанаттың байдар кәсіпкерлеріне ықпалы бар. Чугастағы ықпалы бар. Чугастағы ықпалы бар. Чугастағы ықпалы бар.

Итислери сәргә тунсаран оч-
рууга үтүс итәзәстәр бааллар.
Ой курдук, бу салаада көрүлләр
үбү бытарытан туһанын таһа-
рыллар, ытыгилар үләтәр хаз-
ыстимбалара мөлтех, сметаныг
бырайыагы очорууга бөһүеләк
архитектурнай өтте кыйбан
үчүоттанмат.

Коммунальнaй комбинaт тун-
сарaн онгорууга мытар үдэтэ
көрдөбүтэ эппиаттэбэт. Троту-
рдары, штакетниктары бириэ-
лэтигер өрөмүөннөбөт, үлэлэр
топоруулар бөлдөхтөрө уһуур,
матырыһаалынан саппааһылар
гыма хааччымаат, олдоруулубут
күөх үүнээһи иһин ким да эл-
лэтэ сүкпөт. Сорох төрилтэлэр
уонна хааһынай маллар бөйөдө-
рун үһэйбэлэрин тунсаран онгө-
рууга сөптөөх кыһамыныны уу-
баттар. Үгүс маллар өтүк мат-

тарын. Бөхтөрүн сыйыстарын
җанайбаларын тас өттүтөр, үч-
сасаа эвхтөр олуорларын үч-
түс диэки өттүтөр туталлар.
Сыйкатын сыйыа Маны былгаз
еминиң коннөрүөххэ, бэрээдэ-
лэххэ илгээ. Уулусса бөлүөлүк
тулутурнай туругун көрдөрөр
иңгөйдүнүн булар.

[illegible]

В. РОМАНОВ,
Чурапчы сельсоветын
исполномун председателэ.

тыгы, саганы — үлэбэ, олоххо!

ТУБАЛАХ СЫРЫЫ

Уруг интинеридибитин курдук, биниги оройуом-мун алахтоох Советтарын уаахиттарин бөлөдө сотору-таарыта Мирной уонна Ленский оройуоннарыгар бара сылдыбыта. Сылдыры сыла алмаастаах кыраай столидатын, Бүлүүтэри ГЭС-ны, Саха сирин собуруу алыннан аалтыбыт Ленскийн көрүү, ити оройуоннар экономической уонна культурнай сайдыыларын кытта билсин уонна, саамай кылалдыһайа, алахтоох Советтар ууаларын опытын алаастаһын буолбуттара.

Кыргызга даганы, Саха сиригэр өлөрүн республикара, дейдуга, ону ааһан планетада бүтүннүүтүгөр кинигини аастарар-сурадырар алмаас промышленноонун киинини, киини тэбөр сүрөрин — ирбэт төм буордаах уйук хотугу дейдуга аан бастаан тутуллубут сөзүмөр бөдөн гидроразмостанцияны көрбөт-билбэт — улахан итарас. Ити итарастарын делегация чилиннөрө бөрт үчүгөйдик толорулуниулар уюма баара-суода ичингүс күн ичингөр өлбөри билгилер-көрдүлөр, үгүсө үөрөшүнлөр дөйхөх сөй. Биллэн тураар, ити киинилер ичинки үдүлэригэр кырата сууһ көмө, балачта аванс буолуох.

таах. Байгалийн нөхцөлнэртэй Советтарын исполком нарын председателзрлрийн сирейдэн республикаыт ити кара-бали муншугар биһиги оройуеммут үгүс ахсаанинах үлэбиттэрэ сырыттылар дитэххэ лараны, соччо сыныа бволбата бволто.

Делегация чилинчлара сыйдымбыт сирдэригэр го сударственной былаас олохтоох органнара хайдах үлэ-лүүлэрин ордук интэриэһиргээтилэр. Советтар үлэ-лүүлэрин кытта көрсөн көпөстүстүлэр.

Билларин курдук, теңе дадань тус-тусна сирге, усунубуйла олорон үлэлэббиттерин ийин, Советтар тэрийэр-маассабай үлэтэрин сүрүн формалара уолна аылмалара биһрдэр. Олорн барыта салтаны, урунку өттүгөр адыһын биллибэтэри-көстүбэтэри сомсубатахтарын да ийин, селъсоветтарбыт председателлэри бэйэлэрин үлэлэрингэр көмөлөөх бродуку адыһы көбүстүдэр.

Мирний куурат Советын болондхо Совет үлэтин
былалнааһына улахан болдомтогун уурара ардк
нэрхэсбиллэх. Сылваан быллан өгөбулан сессия
бигэрэтиллэн бэрээдэг олохтомжута үхүс сыдыгар

барбыт. Итинник былааны Совет 150 депутаттара бука-
бары ылаалар эбит. Кэскиллэх быһаанынан салайта-
ран исполком кварталларынан былаанылары эмнэ оһо-
тор. Оттон хас биридин оттод, ыйдарынан былааннаа-
дыг тас өтүүнэ, нэдиэлэтээн рабочай былааннаа
буелара ситиһилбэт.

Икййинэн, горсовет исполкомугар хас да общест-
веннай отдела (промышленнай, юридической уо. д. а.)
төриллэбүт. Хас отдела аайы сэбиэдэсэи уонна түөрү
инструктор бигэрэтиллэр. Кинилэр үлэлэрэ сийлини
былаанналар уонна ол туолуута контуруолланар. Обще-
ственный отделлар исполком мунньахтарыгар бөһү-
рүостары бэлэмнээһинигэ, үлэһиттэр үнсүүлэрин, са-
бабыланналарын быһаарыыга кинигиник тардылал-
лар.

Исполком депутаттарга комо быһыытынан аналлаах өйдөбүнньүгү бачааһтөөн таргаппат. Оһно депутат бастайааннай комиссиялар үлэлэргэр хайдах кыттыах-таарар сүбэлөр, ити комиссиялар састааһара, горисполком састааба, о. д. а. справналар бериллибиттэр. Өйдө-бүнньүккө депутат Совет сессиятыгар кыттынытыгар, быһаарлааччылар нахаатарын учуоттааһыныгар, бастайааннай комиссиялар кыттыахтар.

Б ы ы бардааччылар
наказтарын толоробут

СНИМОК: В. Н. ЛЫТКИН.
П. СЕДАЛИШЕВ фотота.

Советтар үзлеләре—мәктәпкә кытта үл. Өлөх сай-
дымтыган, түрүлүләр көрдөүлөргөн сөөктөргөн
күнн сүлө, азымалара, формалара күрүтүп түшө-
рүлгән, байылылган ийнөхтөхтөр. Ити сөрүтү җөлө-
рүгә ылыгы агастаның, сатыны, бастыны әрдәстін
әлөхтөн ийнн үлөхтә сөөктәлөх.

